

**ŠEŠTOJO KASMETINIO EUROPOS MOKINIŲ RAŠINIŲ, SKIRTŲ DNR DIENAI
PAMINĖTI,
NACIONALINIO ETAPO KONKURSO SĄLYGOS**

I. BENDROSIOS SĄLYGOS

1. Šios sąlygos reglamentuoja Šeštojo kasmetinio Europos mokinių rašinių, skirtų DNR dienai paminėti, konkurso (toliau – Konkursas) tikslus, rašinių temas, reikalavimus konkurso dalyviams, konkurso organizavimo tvarką, vertinimą ir nugalėtojų apdovanojimą.

II. TIKSLAI

2. Konkursas skirtas skatinti mokinius apmąstyti bei analizuoti genetinių tyrimų ir jų pritaikymo galimybių svarbą visuomenei. Taip pat ugdyti sklandų minčių, apgalvotų ir paremtų argumentais, įrodančiais pasirinktos temos aktualumą, dėstymą.

III. RAŠINIŲ TEMOS

3. Šiais metais sueina 60 metų nuo to, kai *James Watson* ir *Francis Crick* nustatė DNR struktūrą ir 10 metų nuo pirmojo žmogaus genomo sekos nustatymo rezultatų paskelbimo. Pasirinkite vieną iš šių mokslo pasiekimų ir paaiškinkite jo neabejotiną svarbą/reikšmę biotechnologijai, žmogaus sveikatai, ligoms **arba** bendrosios genetikos kaip, pavyzdžiui, genetinė variacija ar genų raiška, supratimui.

Atsakymas turi būti išsamus ir pagrįstas bei paremtas vienu ar daugiau pavyzdžių apie vieno iš pasiekimų neabejotiną svarbą. Pateikti argumentai turi būti paremti patikimais šaltiniais, pavyzdžiui, straipsniais, išspausdintais moksliniuose žurnaluose, arba knygomis.

(angl. 2013 marks the 60th anniversary of the discovery of the double helix of DNA by James Watson and Francis Crick and the 10th anniversary of the first sequencing of the human genome. Choose either of these breakthroughs and explain its broader impact on biotechnology, human health and disease, or our understanding of basic genetics, such as genetic variation or gene expression.

Justify your answer in detail and be sure to include one or more specific examples of broader impact. Use reliable references and citations to support your argument, for example, research published by experts in scientific journal articles and books.).

IV. REIKALAVIMAI KONKURSO DALYVIAMS

4. Konkurse gali dalyvauti visų tipų Lietuvos mokyklų mokiniai nuo 14 iki 18/19 metų amžiaus, kiekviena **mokykla atrenka geriausius darbus**, atstovausiančius mokymosi įstaigą rašinių konkurse.
5. Rašinio apimtis - ne daugiau nei **750 žodžių**. Rašinyje gali būti arba viena laisvai pasirinkta lentelė, arba brėžinys, arba diagrama, arba iliustracija. Rašinyje pateiktos lentelės, brėžinio, diagramos, ar iliustracijos aprašo žodžių skaičius įskaičiuojamas į bendrą rašinio žodžių skaičių.
6. Nacionalinio etapo metu **rašinys pateikiamas lietuvių kalba, Europos rašinių konkursui – anglų kalba**. Rašant rašinį, pagal galimybes mokiniui rekomendacijas ir pastabas teikia biologijos, chemijos, lietuvių kalbos ir literatūros bei anglų kalbos mokytojai.

7. Rašinys pasirinkta tema turi atitikti keliamus reikalavimus:
  - 7.1. Rašinio struktūra:
    - Įžanga – trumpa nagrinėjamos temos apžvalga, pagrindinės minties formulavimas;
    - Temos dėstymas – rašinio pagrindinės minties argumentavimas, t.y. remiantis patikimais šiuolaikiniais moksliniais duomenimis pagrįsti savo teiginius, pateikti savarankiškai susistemintų mokslinių rezultatų įžvalgas. Galimas citavimas, tačiau turi būti atliktas tinkamai ir nevirsti referatu;
    - Apibendrinimas – autoriaus savarankiškai suformuluotos išvados.
  - 7.2. Nurodyti naudotus literatūros šaltinius;
  - 7.3. Esant galimybei pateikti temą atspindinčias originalias iliustracijas, asmeninę patirtį ir požiūrį, integruoti duomenis, rezultatus ar informaciją iš kitų mokslo sričių;
  - 7.4. **Griežtai** vengti kitų darbų plagijavimo.
8. Tituliniame rašinio lape nurodoma rašinio tema, mokinio vardas, pavardė, mokykla, klasė, darbo vadovo (mokytojo) telefono numeris bei elektroninis paštas. Jei įmanoma, pridėti mokinio nuotrauką.
9. Mokinys rašinio pabaigoje turi nurodyti rašinio apimtį (tikslų žodžių skaičių savo rašinyje).
10. Rašiniai turi būti pateikti:
  - Rašinys lietuvių kalba siunčiamas Lietuvos žmogaus genetikos draugijai elektroniniu paštu: konkursasdnrdiena@gmail.com **iki 2013 m. vasario 8 d. 24:00 val.;**
  - Rašinį anglų kalba mokinys įkelia į Europos žmogaus genetikos draugijos elektroninę sistemą adresu: www.dnaday.eu/instructions.htm **iki 2013 m. vasario 15 d. 24:00 val.;**
  - **Visi rašiniai konkursui privalo būti pateikti laiku.**
11. Detalesnė informacija apie konkursą tinklalapiuose: www.olimpiados.lt; www.lmitkc.lt; www.geneticahumana.lt; www.genetika.mf.vu.lt; www.dnaday.eu

V. KONKURSO ORGANIZAVIMO TVARKA

12. Konkursas vyks dviem etapais:
  - Nacionalinis etapas vyks **iki 2013 m. vasario 8 d.** Baigiamasis jo turas – **2013 m. balandžio 26 dieną** įvyksiantis apdovanojimų renginys. Apie tikslią renginio vietą ir laiką laimėtojai informuojami asmeniškai;
  - Etapas Europoje vyks **iki 2013 m. vasario 15 d.** Europos konkurso laimėtojų paskelbimas vyks 2013 m. balandžio 25 d.

VI. KONKURSO VERTINIMAS

13. Nacionalinio etapo rašinius vertina Lietuvos žmogaus genetikos draugijos, Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro sudarytos darbų vertinimo komisijos.
14. Konkurso etapo Europoje rašinius vertins ne mažiau kaip du nepriklausomi genetikai iš Europos žmogaus genetikos draugijos. Išrenkami pirmos, antros ir trečios vietų laimėtojai. Laimėtojai ir jų mokytojai bus paskelbti 2013 m. balandžio 25 d. Jų pavardės ir rašiniai bus skelbiami ir Europos žmogaus draugijos interneto svetainėje.
15. Vertinimo taškai (iš viso 60 taškų):
  - Struktūra - 5 taškai;
  - Įžanga – 5 taškai;
  - Dėstymas – 30 taškų;
  - Apibendrinimas – 5 taškai;
  - Kalbinė raiška – 5 taškai;
  - Kiti aspektai (kūrybiškumas/originalumas, asmeninės patirties/duomenų panaudojimas, originalios iliustracijos, integracija su kitais mokslais, bendra darbo kultūra) – 10 taškų.

VII. KONKURSO FINANSAVIMAS IR NUGALĖTOJŲ APDOVANOJIMAS

16. Nacionalinio etapo apdovanojimus steigia Lietuvos žmogaus genetikos draugija, Vilniaus universitetas, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, kiti Konkurso rėmėjai.
17. Antrojo etapo Europoje prizus steigia Europos žmogaus genetikos draugija:
  - 1 vieta – 300 eurų.
Pirmosios vietos laimėtojo mokytojui – 1000 eurų, kurie skiriami mokslinio projekto organizavimui ar mokymo kabineto įrangos įsigijimui,
  - 2 vieta – 200 eurų.
Antrosios vietos laimėtojo mokytojui – 800 eurų, kurie skiriami mokslinio projekto organizavimui ar mokymo kabineto įrangos įsigijimui.
  - 3 vieta – 100 eurų.
Trečiosios vietos laimėtojo mokytojui – 500 eurų, kurios skiriamos mokslinio projekto organizavimui ar mokymo kabineto įrangos įsigijimui.